

„Eesti Päevaleht“, 15. V. '06

Tõine Estonia teater ja säravad väliskülalised

FOTO: ESTONIA

Leonid Savitski Taddeona ja Heikki Siukola Pagliacciona "Pajatsite" teatraalses kättemaksuaktsioonis.

MUUSIKATEATER

Innukale töötegemiſele vaatamata jäi suur ooperikunst Estonias seegi kord sündimata.

Ruth Alaküla, Andres Laasik
kultuur@epl.ee

Igihalja klassikana paaris lavastatud ooperid "Talupoja au" ja "Pajatsid" kandsid Estonia teatris vana hea ooperiliteratuuri tegemise plusse ja miinuseid. Heade rollide ja muusikalitas õnnestumiste kõrval kummitas tegijaid läbikukkumise võimalus, mis on ilmselgelt nähtavkuuldav nende teoste rohketest salvetustest.

Vokaalsetest õnnestumistest kasvas välja üks seaduspärasus: kohatise häälelise allajäämisega materjalile käis kaasas allajäämine orkestrile. Arvo Volmeri juhitud orkester domineeris endiselt tülises helipildis ja lauljal püüesid mõjule vahelduva eduga. Olukord on pärast teatri remonti siiski palju parem – tänu sellele, et orkestrit on lastud alapoole, jõuab laval toimuv enamasti saali, kuigi mitte alati.

Mõtlemapanev on seegi, et külalisesinejad Irmgard Vilismaier Saksamaalt, Oleg Orlovs Lätist ja Heikki Siukola Soomest, kes ei teadnud midagi Estonia teatri halvast akustikast, laulsid nii, et nende muusikaline sõnum jõudis kenasti publikuni. Orkestri alla ei mattunud ka Estonia solistide Jassi Zahharovi ja Leonid Savitski hääled. Kerkibki küsimus: miks osa lauljatest suudab ennast halva akustika kiuste maksma panna ja osa mitte?

Kõige kummalisem on see, et kohati kadus orkestri alla ära ka koor. Rääkimata sellest, et enamasti käisid mõlemad oma rada ja said kokku häirivalt harva. See logisemine läheb edaspidi tõenäoliselt küll ise paika. Kõrva jäi ka koori artikuleerimata kõne. See, et lauldakse enamiku publiku jaoks tundmatus itaalia keeles, pole vabandus. Nargen Oopera muusikateatri sõna- ja mõtteselguse kriteeriumid seavad Estonia mitte just heasse valgusse.

"Talupoja au" armastusintrigis oli Estonia laval draamat ja jõudu. Esietendusel oli peategelaste Santuzza (Irmgard Vils-

Kõige kummalisem on see, et kohati kadus orkestri alla ära ka koor.

maier) ja Turridu (Oleg Orlovs) vahel nii kirge kui ka kiivust, kuid ka armastuse suurust ja surmahirmust üleolekut.

Samas olid nende stseenide ruumilahendused kaootilised. Turridu edasi-tagasi kõndimine viis mõttele, et laulja tahab kujutada Browni liikumist. Ühe kohta peal laulmine oleks adekvaatsemana mõjunud.

Tundub, et lavastajat innustas enam "Pajatsite" tegemine, sest see lugu sisaldab teatraalsuse ja vaatamängulisuse võimalust. "Pajatsid" olidki teatriõhtu väliselt atraktiivsem ja dünaamilisem osa. Oli värvikalt kavandatud massistseene ja lavastuslikult dramaatilisemaks kasvatatud hetki, kus mängu astusid valgused ja varjud. Ent siingi oli meepotti sattunud tõrvatilk. Eestis hoogu saanud muusikali-

tegemises näeb enamasti, et ühtki liikumist ei looda, ilma et see suhestuks partituuri ja tegevuse mõttega. Estonia teatri massistseenid olid sellega võrreldes eilne päev.

Estonia "Pajatsite" esietendusel nähtud tõlgendust varjutas seegi, et Canio pearolli laulnud Heikki Siukola vokaalsed õnnestumised olid tundekraadilt jahe-davõitu.

Koor laval kui silgud pütis

Šotimaalt pärit külaliskunstniku Charles Cusick Smithi loodud efektne ja hästi teostatud lava paneb esialgu lausa ahhetama. See loob atmosfääri ja võimaldab ehitada dramaatilisi vastasseise. Ent kui "Talupoja aus" rivistus tagalavale koor, tekkis asjasse mittepuutuv kujund pütti surutud silkudest.

Pole kahtlustki, et Estonia teatris on oma ametile pühendunud inimesed. Ent ikkagi on sel määral vajakajäämisi, et ka pärast seekordset esietendust tuleb nentida – suur ooperikunst jäi sündimata. Suurt läbikukkumist ka ei ole, kuid kas see annab põhjust rõõmustada? ●

Estonia

Paarisoper Estonia laval "Talupoja au"

●● Autor: Pietro Mascagni
"Pajatsid"

●● Autor: Ruggiero Leoncavallo
●● Muusikaline juht ja dirigent: Arvo Volmer

●● Lavastaja: Neeme Kuningas
●● Kunstnik: Charles Cusick Smith (Šotimaa)

●● Esietendus Estonias 11. mail